

Τρίτο, βλέπουμε, ὁ κ. "Αμανιός γράφει: «ἡ μαλ-
λιαρή δέχεται καὶ ξένες λέξεις πολλές». «οἱ μαλλια-
ροὶ ... μεταχειρίζονται ἀδιακρίτως καὶ εἰσάγουν ἀ-
διακρίτως ξένες λέξεις». «ἡ μαλλιαρική τάσις τῆς εἰ-
σαγωγῆς ξένων λέξεων» ἀπὸ τ ο δ ῆ λ α τ ο ς, τὸ ὁ-
ποῖον ἂν ἐλέγξει θελοῦσθε (sic) ἢ μητιανελέα
(sic) θὰ ἠεργασίει ἴσως τοὺς μαλλιαροὺς περισ-
σότερον» κτλ. Πέματα ὅλ' αὐτὰ τὰ «εὐχαρίστως» καὶ
«ἀδιακρίτως» καὶ «ἀδιακρίτως» καὶ «ἡ τάσις» καὶ τὸ
«θὰ ἠεργασίει». Διαφενδεύει γι' ὁ ἴδιος τὸν «εὐετό-
τον» μὲ τὸν παρακάτω παραφράσις: «Εἶναι ἕως τε-
μεροῦν ὅτι οἱ ἀνοήτοι τοὺς λόγιον εἰς ἐφρόντι-
σαν ἀέροι τοῦδε δι' εἰδικῆς ἐπιμελείας νὰ ἐπιτύχῃσι
τὴν ἐξελλήνησιν τῶν ξένων λέξεων. αἱ ὁποῖαι πρὸ
πάντων διὰ τῶν πρακτικῶν τεχνῶν εἰσέρχονται
καθ' ἐκάστην». Ἀφοῦ «οἱ μὲν πρακτικῶν τεχνῶν
εἰσέρχονται» πὺς εἰσάγουν τίς ξένες λέξεις οἱ μαλ-
λιαροί; Καὶ ναιὶ αὐτοὺς φοριῶνται ὁ κ. "Αμαν-
ιός γιὰ τὸ Wagon-lit καὶ διὰ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς
Συντακτικῆς καὶ τοὺς ἐφημεριδογράφους;

Πέμπτο βλέπω—μὰ ἄς λαβήσουμε τὸ πέμπτο καὶ τὰ ῥέσινα γιὰ τὸ ἄλλο φύλλο, γιατί δὲν περισσεύει τό-
ση ἰσότης.

Τὸ Θέατρο τοῦ Ὁδείου ἔχει γιὰ προορισμό του καὶ πρέπει νὰ ἔχει, νὰ γίνη τὸ ἐπίσημο θέατρο τοῦ τόπου. Ὅλη ἡ διανοητικότης του, ὅλη του ἡ ψυχὴ δὲν ἔχει τίποτε τὸ ριζοσπαστικόν, καμιά νεότητά, ὥστε νὰ δημιουργήσῃ ποτὲ τίποτε ἀληθινὰ καινούριον. Ἀλλῶστε γιὰ νὰ ἀναπτυχθοῦν ἀργότερα τὰ ἐπαναστατικὰ θέατρα πρέπει νὰ ὑπάρχει ἡ βάση, πρέπει νὰ ὑπάρχει πρῶτα σκεδὸν τέλειον καὶ ἐπίσημον, τὸ κλασσικὸν θέατρο. Τὸ Ἑλληνικὸν θέατρο ἄρχισε μὲ πρόγονοιμα ἐπαναστατικὰ, μ' ἓνα σκαπὸ πολλὸ ἀνώτερον, ἀλλ' ἤρθε πρόωρα, βόρρα τὸ ἔδαρος ἀνέτοιμο, ἔδωσε μερικὰς παρόστασις πολλὰ φωτεινές, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθεῖ καὶ ἀναγκαστικὰ ἔπεσε. Μουσάλα, πολλὰ πε-

ρισσότερο, παρά από λάθος του. Το Θέατρο του 'Ωδείου όμως έχει τα μέσα να επιτύχει, τι θέλει, και γι αυτό δεν του επιτρέπεται να επιδειχνει τις αδυναμίες, τα χτυπητά λάθη που παρουσιάζει δυστυχώς αρκετά συχνά, να δίνει μια παράσταση γελόια (δεν μπορεί δυστυχώς να χαρακτηριστεί αλλοιώτικα), σαν την προχθεσινή. Το Θέατρο του 'Ωδείου δεν έχει στιγμή το δικαίωμα να ξεχνά, ότι έχει την υποχρέωση, σιγά 'αλλ' αδιάκοπα, να προοδεύει, μορφώνοντας συχνά και το κοινό.

Φυσικά αξίζει κάθε έπαινο ή θέληση του να παρουσιάσει, κοντά σε έργα κλασσικά και σύγχρονα της παγκόσμιας φιλολογίας, και έργα πρωτότυπα ελληνικά. Το κοινό πρέπει να γνωρίσει, τι ωραιότερο μπορεί να δημιουργήσει ή νεώτερη δραματική 'Ελληνική Τέχνη, να τη συγκρίνει με τα ξένα έργα, να καταλάβει τις αδυναμίες της, και τον κυριώτερό της λόγο, ότι δεν μπορεί για την ώρα να είναι περισσότερο παρά σκεπτική καλή, γιατί φταίει ο εαυτός του, ή έλλειψη ατομικής του ψυχής, ώστε να δώσει ύλη στο δημιουργό, και πρέπει και η 'Ελληνική Τέχνη να υποστηριχτεί. 'Ο 'Ελληνας συγγραφέας πρέπει να ξέρει ότι α γράφει έργο καλό, έστω και άκετικά μόνο καλό σήμερα, θα υπάρχει ένα θέατρο να του το ανάσσει με σεβασμό, καλλιτεχνικά. Το Θέατρο του 'Ωδείου θα άρνιεται βέβαια πάντα τα πολύ νεωτεριστικά και τολμηρά έργα, αλλά και συντηρητικά μπορούν να γραφτούν έργα ωραία, και το θέατρο του 'Ωδείου πρέπει να υψωθεί τόσο, ώστε να είναι τιμητικό να δεχτεί ένα έργο, να το δέχεται μόνο για την αξία του και όχι από ρουσφέτι. (Θα είχαν υπερβολική μια προσβολή στη Διεύθυνση του 'Ωδείου, να υποθέσει κανένας ότι δεν παρακινήθηκε από ατομικές συμπάθειες ή υποχρεώσεις, ότι δεν κατάλαβε ποιά άγνοια, ποιά γελοιοποίηση κάθε τέχνης, ακόμα και κάθε ψυχολογίας παρουσίασαν τα προχθεσινά μονόπρακτα). Είσαν τόσο άνοητα, τόσο πολύ πληχτικά, ώστε δεν έδιναν καύ αμία, προκαλούσαν γέλια.

'Ο Γελιμέρ του κ. Πολέμη και η Βυζαντινή Τραγωδία του κ. Κορομηλά έχουν την άποψη να είναι δραστικά λογικά, ή «Γιαγιά» του κ. Α. Α. Κ. κοινωνικά. Η γιαγιά έχει μια έγγραφη όραση, που τη λατρεύει και που γι αυτό την ανάθρεψε πολύ ασχημα. 'Ετσι της λέει τουλάχιστο με παράπονο ένας μεσόκοπος θεός, χωρίς όμως και να εξηγεί το γιατί, ούτε και πώς θα ήθελεν εκείνος να είχε ανατραφεί ή 'Αννα. Κάποιες άοριστίες του μένουν ασυνάρτητες. Φαίνεται, (γιατί όλα φαίνονται, καμιά όρισμένη ιδέα δεν μπορεί να σχηματίσει ο θεατής), ένας ναλός άστος, καθόλου επαναστάτης, και η ανατροφή της 'Αννας δε φαίνεται διαφορετική από των άλλων κοριτσιών. 'Αν κράτησε μια εξααιρετική άγνότητα, μια παιδική αφέλεια, αυτό φαίνεται να το χρεωστεί πολύ περισσότερο στο χαρακτήρα της παρά στην ανατροφή. Δεν είδε ποτέ κανέναν άντρα. Γιατί; και τότε πώς έτυχε να συναντήσει τη μεγάλη, το διάσημο θεατρικό συγκρότημα που ζει και τόσο πολύ, και που βέβαια δεν είναι πιθανό να έχει καμιά σχέση με τον κύκλο των αυστηρά κρατημένων κοριτσιών; 'Όπως δήποτε, τον αγάπησε, και σήμερα παντρεύονται. Η 'Αννα, σ' ένα μακρύ μονόλογο, χωρίς δράση, με άπειρες επανάληψεις και περιττολογίες διηγείται στη γιαγιά τη χαρά της. Η γιαγιά όμως κι ο θεός ανησυχούν. Χωρίς δοσιμένο λόγο φοβούνται μήπως εκεί-

νος δεν την αγαπά όσο τον αγαπάει κείνη, μήπως τη θέλει μόνο για θέμα «ψυχολογικής μελέτης», κι αν είναι δυστυχισμένη ή 'Αννα, θα πεθάνει. Η 'Αννα έχει άρχες φθίσης, άλλοστε μόνο γι αυτό αποφάσισαν ή γιαγιά κι ο θεός το γάμο. Ένας λόγος θα την φωτώσει ενώ ή χαρά θάν τη γιατρέψει. Θα είχαν καλό να ανακοίνωναν στη γιατρική εταιρία την καινούρια τους ανακάλυψη. Γιατί για την ώρα οι γιατροί θα συμβούλευαν μόνο την αναβολή του γάμου και μια θεραπεία στα θυνά.

Παρουσιάζεται μια φίλη της 'Αννας, ή Μαίρη. Στις σημειώσεις, που μ' αυτές διακοσμή το πρόγραμμα ο συγγραφέας, (δίδεν επεξηγηματικές αλλά που αυξάνουν μόνο το χάος γιατί δε φαίνονται σύμφωνες με τους χαρακτήρες, όπως άμυδρά διακρίνονται), την περιγράφει υπερβολική σε όλα, ενώ δεν είναι, και δεν πρέπει να είναι παρά ένα καλό κορίτσι, που αγαπά, που πανεύ γιατρί, εγκαταλείφθηκε από το συγγραφέα, το Χάρι, - που ξεπάνει, άμα βρίσκειται μόνι μαζί τον λίγες στιγμές πριν από το γάμο του, φωνάζοντας του ότι παίρνει την 'Αννα για την προίκα της κι αν όχι μόνο γι αυτό για θέμα ψυχολογικής μελέτης, και που όμως θυσιάζεται... γιατί ή 'Αννα είναι άρρωστη και θα πεθάνει αν πανέσει. Εκείνος προσπαθεί να την ήσυχάσει, έρχεται ή γιαγιά αναστατωμένη από τις φωνές, τα καταλαβαίνει όλα, ή Μαίρη άποχωρεί, ή γιαγιά δε θέλει καθόλου νακούσει το Χάρι, μα κείνος της εξηγεί ότι δι μπορεί να χαλάσει τώρα ο γάμος γιατί θα πεθάνει ή 'Αννα, ότι άλλοστε την αγαπά άληθινά, όμολογεί ότι ή ζωή τον παρότρυνε κάποτε σε πράξεις όχι πολύ τίμιες, άλλ' ότι τώρα άλλαξε, τον συγκίνησε ή άγνότη, ή δροσιά της 'Αννας, και πώς ή 'Αννα έγινε γι αυτόν πηγή άνώτερης εμπνεύσης (τη φωνάζει και Κρηνούλα) κι όχι θέμα ψυχολογικής μελέτης». Κανένας όμως δεν μπορεί να καταλάβει αν είναι ή όχι ειλικρινής, τι χαρακτήρα θέλησε να παρουσιάσει ο συγγραφέας, κι ή τέτοια άοριστία δεν έχει κανένα ενδιαφέρον ή ή έλγητρο. Η 'Αννα εμφανίζεται στολισμένη για το γάμο, κανένας δεν τολμά να της πει τίποτε, οι προσκαλεσμένοι περιμένουν, ο Χάρις της «προσφέρνει τον βραχίονα» (από τότε οδηγεί ο γαμπρός τη νύφη στο γάμο).

Φυσικά δε μπορεί να κριθεί ή ήθοποιία έμφε τέτοιου έργου. Είναι κι όλος ο διάλογος βιασμένος, άφύσικος. Δεν εϊθύνονται οι ήθοποιοι για καμιά ψυχρότητα, καμιά παραινία. Κ' έδειξαν μαν αξιοσημείωτη προσπάθεια. 'Αν έδειξατε ή δ. ΜανηΨάτη (Γιαγιά), που δεν έδειξε πάλι παρά ένα άνοστο, άημοχο τίποτε. ο κ. Κοντογιάννης (θεός), αν και δεν μπορούσε να δημιουργήσει, ήταν, όπως πάντα, πολύ φυσικός, κύριος της σκηνής, ή δ. Ζερβού έπαιζε με χάση και δροσιά αλλά δυστυχώς άρεζε τοποποιημένα, ο κ. Λεστούνης (Χάρις) ήταν καλός, λιτός, άληθινός, αν και του έλειπε έντελώς ή εδύναμις, στην έξωτερική εμφάνιση, οι τρώτοι ένός διάσημου συγγραφέα, που είναι σύγχρονα και πολύ πολιτισμένος, πολύ γοητευτικός, και ή δ. Κοτσάλη έξαικολούθησε να δείχνει μαν άλματική πρόοδο, να στερεοποιεί την επιστοφή στην καλόν εαυτό της, ήταν σκεδόν έντελώς εύλόγηστη, έσωτερική, είχε κάθος, κι αν είχε και στιγμές — λίγες — πολύ υπερβολικά τραγικές, θα την παράσυρε ή σημείωση του συγγραφέα.

(Ακολουθεί)

ΑΛΚΗΣ ΘΥΛΟΣ